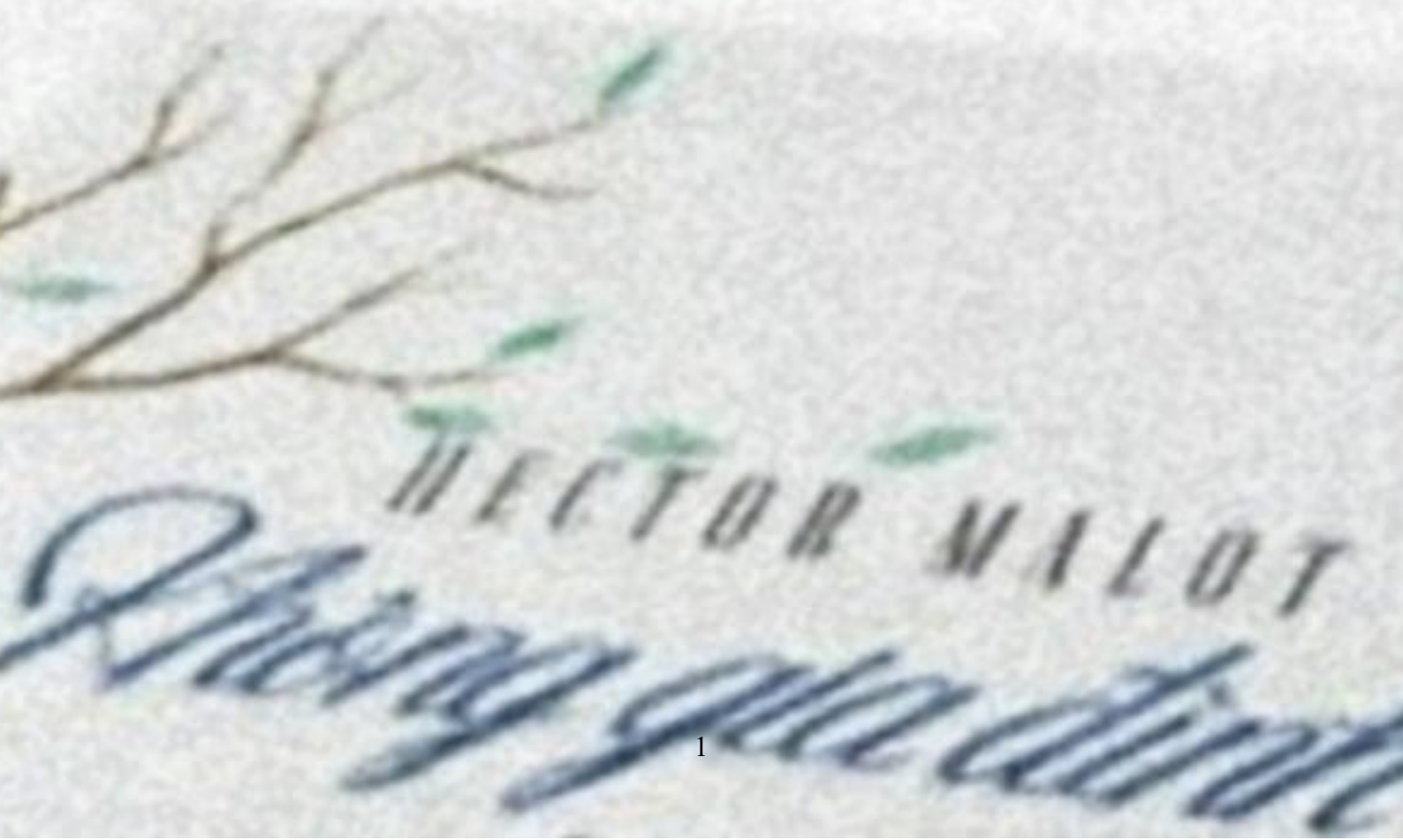

Tiêu đề:

Những rung động

về một hành trình lang thang...

Không phải là những giá trị lạ lẫm, chẳng phải là những bài học mới mẻ, cũng dễ tìm thấy những câu chuyện như thế trên truyền hình, vậy mà trong những cái quen ấy, ***Không gia đình*** - cuốn tiểu thuyết của nhà văn Pháp Hector Malot lại tạo ra một luồng xúc tác mạnh mẽ, mang đến những rung động khó kiếm tìm. Đó là những xúc cảm khi được dò lần về hồi ức của một cậu nhóc, hồi ức của một tuổi thơ lang thang mà ít nhất một lần tôi muốn được cảm nhận, được viết về và lan tỏa...

Không gia đình là cuốn tiểu thuyết xuất bản năm 1878 và đạt được giải thưởng của Viện Hàn lâm Văn học Pháp. Đây là cuốn sách được bình chọn là hay nhất về đề tài giáo dục ở Pháp, đặc biệt trong việc nuôi dạy thiếu nhi. Cuốn tiểu thuyết cũng được biết đến là tác phẩm nổi bật nhất của nhà văn Hector Malot. Tác phẩm *Không gia đình* được Giáo sư - Nhà giáo Nhân dân Huỳnh Lý dịch dài 659 trang, gồm 2 phần lớn và 42 câu chuyện nhỏ.

Không gia đình xoay quanh câu chuyện về cậu bé Rê-mi. Rê-mi bị bỏ rơi, được má Bác-bơ-ranh nhận nuôi và yêu thương, chăm sóc. Năm lên 8 tuổi, Rê-mi bị ông Bác-bơ-ranh (chồng của má Bác-bơ-ranh, người đã đồng ý nhận nuôi cậu chỉ vì nghĩ đến ngày được gia đình cậu đền đáp) bán cho cụ Vi-ta-li - chủ của một gánh xiếc rong. Gánh xiếc ấy bao gồm chú khỉ Giô-li-cơ, ba chú chó là Ca-pi, Déc-bi-nô và Đôn-xơ. Cụ Vi-ta-li vừa là chủ, vừa là người thầy đầu tiên dạy cho Rê-mi những đức tính đáng quý, dạy em diễn trò, học đàn, học hát và học chữ. Trong một lần, vì chống lại tên cảnh sát đã ra tay đánh cậu bé mà cụ phải chịu án tù. Trong thời gian này, Rê-mi may mắn được một người phụ nữ người Anh là bà Mi-li-gon cứu mang. Sau khi cụ Vi-ta-li được ra tù, Rê-mi tiếp tục lên đường theo cụ. Trong cơn bão tuyết, hai chú chó Déc-bi-nô và Đôn-xơ đã bị chó sói ăn thịt, chú khỉ Giô-li-cơ bị cảm lạnh rồi chết. Trong lúc khó khăn ấy, cụ Vi-ta-li tìm đến Ga-rô-phô-li - một người chuyên nhận nuôi trẻ em và kiếm tiền từ chúng để gửi Rê-mi làm việc tạm ở đây. Thế nhưng khi tận mắt chứng kiến cảnh Ga-rô-phô-li đánh đập trẻ em vô cùng tàn nhẫn, cụ đã dẫn Rê-mi đi ngay. Trong cái đói, rét cộng với tuổi già sức yếu, cụ Vi-ta-li đã chết ngay trước cổng của một gia đình tròng hoa tên là A-canh. Rê-mi may mắn được cứu sống và được gia đình chú A-canh nuôi nấng, cùng làm việc và đôi đũa như một thành viên trong gia đình. Ngỡ rằng hạnh phúc đã đến sau bao tháng ngày ngược xuôi vô định, vậy mà gia đình chú A-canh lại phải lìa tan mỗi người một ngả vì bị cơn bão cướp đi tất cả tài sản và chú A-canh thì phải ngồi tù vì không có tiền trả nợ. Rê-mi lại phải tiếp tục cùng chú chó Ca-pi và cây đàn rong ruổi khắp nơi. Trên đường đi, cậu gặp lại chú bé Mát-chi-a - cháu của Ga-rô-phô-li. Hai cậu bé lang thang đồng hành cùng nhau và nuôi sống mình bằng tài năng, sự cần mẫn và chắt chiu. Khi trở về thăm má Bác-bơ-ranh, Rê-mi được biết rằng bố mẹ ruột đang đi tìm em. Sau rất nhiều cố gắng, Rê-mi đã tìm được bố mẹ và các em của mình. Thế nhưng hạnh phúc vẫn

chưa thực sự mỉm cười với cậu bé ấy. Cái kết của câu chuyện sẽ là một bất ngờ mà tôi nghĩ rằng có lẽ sẽ thú vị hơn nếu để mỗi người tự khám phá ra nó.

Trang sách được gấp lại nhưng cảm xúc mà tác giả mở ra như vẫn còn nguyên vẹn. Một em bé mới lên tám bị bỏ rơi phải rong ruổi khắp nơi để mưu toan về cuộc sống. Em phải dùng chính sức lao động của bản thân để nuôi sống mình. Đã từng chịu đói, chịu rét, bị đánh, bị xua đuổi hay bị đưa vào nhà lao,... Hẳn lẽ em đã phải trải qua hết thảy những đòn đau có thể đến với một đứa trẻ. Thế nhưng cuốn sách không nhằm gieo vào lòng con người ta những điều tiêu cực. Không gia đình, đúng rằng Rê-mi là một đứa bé không có gia đình, nhưng là theo cách nói thông thường. Vì em không cha, không mẹ, không nhà, không cửa, không người thân thích,... Vậy mà hơn cả cái tình cảm ruột thịt mà con người ta vẫn luôn đưa ra làm thước đo ấy, em đã gặp được những người yêu thương em hết lòng, sẵn sàng giúp đỡ và dạy cho em nhiều bài học vô giá. Có thể nói họ chính là gia đình của em, những người tô màu cho tuổi thơ tưởng chừng toàn u ám và mịt mờ mà em bất hạnh phải gánh chịu. Đúng như chiêm nghiệm được tác giả gửi gắm: *“Gia đình không phải là việc cháu mang dòng máu của ai. Mà là việc cháu yêu thương, chia sẻ, cảm thông và quan tâm đến ai”*.

Hành trình của Rê-mi khiến tôi nhớ đến câu nói của tỷ phú Jack Ma: *“Hôm nay thật khắc nghiệt, ngày mai còn khắc nghiệt hơn, nhưng nếu bạn cố gắng, ngày kia sẽ là ngày tươi sáng”*. Dẫu sống trong kham khổ, gian khó, bị coi khinh nhưng em bé ấy chưa một lần để chúng làm vấy bẩn lên tâm hồn sáng trong, cao đẹp của mình. Em vẫn luôn miệt mài lao động và sống biết yêu thương, trọng nghĩa tình dù là khi ấm êm hay là lúc cơ hàn. *Không gia đình* đối với tôi không chỉ là cuốn sách dành cho lứa tuổi thiếu nhi mà hơn hết nó chạm đến trái tim của những ai thật sự muốn khám phá và nâng niu cuộc sống này. Dẫu là những đúc rút quá đỗi quen thuộc mà mỗi chúng ta đều đã từng nghe qua một vài lần nhưng thực sự rằng nó vẫn thật cần với bất kì ai, để sưởi ấm tâm hồn mình, để lạc quan tiến bước, và cũng để một lần cho phép bản thân chậm lại giữa cuộc sống đầy tất bật mà chiêm nghiệm, ngẫm suy...

Có lẽ rằng cậu bé Rê-mi sẽ khiến nhiều người cảm thương: vì số phận, vì sự bất hạnh, vì cơn đói cồn cào hay cái rét cắt xén da thịt,... Thế nhưng *Không gia đình* vượt lên trên những xúc cảm ấy để chạm đến cả trái tim và trí nghĩ: vì nơi đó ngời rạng lên nghị lực, bản lĩnh và sự kiên trì. Chưa một lần cậu bé ấy bỏ cuộc cho dù dòng đời có nhiều lắm những trái ngang đến với mình. Chính những bước chân không vì một nhọc mà dừng lại hẳn lẽ sẽ gieo vào con người ta đâu đó niềm tin hay cái vững lòng. Có những lúc cái ta phỉ hoài, bỏ mặc lại là điều người khác đang “thèm thuồng”, trầy trật từng ngày chỉ mong một lần được có. Như cái hôn đầy mon tron của mẹ cha, như bữa ăn ấm áp mỗi tối, như có một nơi gọi là

nhà để quay về - những thứ mà cậu bé Rê-mi vẫn mê mải kiếm tìm suốt cả tuổi thơ bất hạnh. Một lần nữa, cuốn sách ấy dần thêm vào lòng ta sự trân trọng tình cảm gia đình, trân quý những thứ mình đang có và luôn hướng về nơi có ánh dương đương rực rỡ. Vì bởi “*Nếu cuộc đời này toàn chuyện xấu xa/ Tại sao cây táo lại nở hoa/ Sao rãnh nước trong veo đến thế?*” (Bài thơ *Phố ta* - Lưu Quang Vũ).

Cuốn sách *Không gia đình* từng bước chinh phục con người ta không chỉ bởi phần nội dung thực sự dẫn dắt được người đọc mà còn ở những tài hoa trong nghệ thuật của nhà văn. Hector Malot mang đến một lối kể chuyện đầy lôi cuốn và mê hoặc. Đặc biệt, những đoạn tả cảnh không hề qua loa mà ngược lại còn vô cùng chi tiết và sinh động. Nói không quá khi nếu chú tâm vào từng câu chữ thì chính ta cũng như đang được tận mắt chứng kiến những cánh đồng thơ mộng nước Pháp, ngửi được mùi béo ngậy thơm lừng của sữa bò, nghe rõ cái tiếng bao tử quặn thắt vì đói hay rợn người với cái lạnh chạm đến từng lớp da thịt,... Nghệ thuật tạo nút thắt - mở với thật nhiều bất ngờ, mang đến sự thay đổi chóng vánh trong tâm lí người đọc lại càng tạo ra sức hút cho tác phẩm. Đương ngay trong lúc tưởng chừng được âm êm thì sự cố lại ập đến mà khi đọc từng câu chuyện hẳn rằng ta sẽ cảm nhận được một cách rõ nét nhất. Nghệ thuật xây dựng nhân vật cũng là một điểm đáng chú ý trong tác phẩm. Mọi nhân vật đều được nhà văn chăm chút để tái hiện một cách có hình hài, tính cách rõ nét, dù đó là con người hay con vật: má Bác-bơ-ranh đôn hậu và dịu dàng; cụ Vi-ta-li thanh cao và xuất chúng; Ga-rô-phô-li tàn ác và nhẫn tâm; Mát-chi-a yếu ớt nhưng tình cảm, tài hoa hay là chú chó Capi lông trắng tinh khôn, tình nghĩa,... Một trong những điểm cho thấy tài năng nghệ thuật nữa của nhà văn Hector Malot qua tác phẩm này là cách miêu tả diễn biến tâm lí của nhân vật. Từng giằng xé trong nội tâm, từng hân hoan lúc mơ mộng hay từng nét tư lự sâu lắng đều được lột tả một cách đầy tài tình, chạm đến triệt để cái trầm ngâm của người đọc. Tất cả như dẫn lối để thu hút cái chú tâm, sự hiếu kì của bất cứ ai đang cầm trên tay mình cuốn sách ấy.

Một cuốn sách hay, theo bạn, là một cuốn sách như thế nào? Với riêng tôi, một cuốn sách hay là một cuốn sách chạm được đến trái tim của người đọc và đồng thời đánh thức được một vài huyết nào đó trong trí não. Với *Không gia đình*, tôi nghĩ rằng cuốn sách này thực sự truyền đi được sứ mệnh đó của mình. Mỗi chúng ta là một bản thể riêng biệt, mang một nhịp đập riêng biệt và sống với những lí tưởng không hề trùng lặp. Do đó, sẽ chẳng có khuôn mẫu nào là duy nhất trong việc trả lời câu hỏi: *Cuốn sách ấy mang đến cho tôi những gì?* Có lẽ rằng chỉ khi tự mình lật dở từng trang, tôi hay bạn mới có được lời đáp giải của riêng mình. Nếu bạn đang cần một cuốn sách hay chưa biết nên làm gì trong thời gian này, hãy thử tìm đến *Không gia đình* của tác giả Hector Malot. Tôi không thể

khẳng định về cảm nhận của bạn. Nhưng tôi tin chắc rằng nó sẽ mang lại giá trị và không là hoài phí cho bất kì ai.

Đọc sách không chỉ là vui thú mà đâu đó còn là ngọn hải đăng dẫn lối ta đến một cuộc đời ý nghĩa, gặt hái những thành công. Để sống không còn đơn thuần dừng lại ở việc chúng ta thở mỗi ngày mà là khi ngay lúc nhìn lại, ta thấy mình đã học hỏi, trau dồi được thêm những gì; tốt hơn thế nào; hoàn thiện bản thân hơn ra sao... Mỗi người sẽ có cho riêng mình những cuộc phiêu lưu trong đời hay ít nhất là có một cuộc phiêu lưu lớn nhất đời mình là “sống” và “*Đọc sách chính là hộ chiếu cho vô số cuộc phiêu lưu*” đó (Mary Pope Osborne). Hi vọng rằng mỗi người sẽ có cho mình một cuốn hộ chiếu không giới hạn nội dung hay định lượng trang cuối. Cũng để có cho mình những cuộc phiêu lưu thật sự mang cái dội vang của cuộc đời...

<u>Họ tên:</u>	Đỗ Thị Tĩnh
<u>MSSV:</u>	K205020755
<u>Trường:</u>	Đại học Kinh tế - Luật
<u>Khoa:</u>	Luật Kinh tế
<u>Email:</u>	tinhd20502@st.uel.edu.vn
<u>SĐT:</u>	0978625714
<u>Hình thức dự thi:</u>	Bài cảm nhận